

Dosarul nr. 2ra-270/19

Prima instanță: Jud. Chișinău, sediul Central (jud. V. Stratan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Cotorobai, B. Bîrca)

DECIZIE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Ghenadie Petcu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Petcu (Morari) împotriva lui Ghenadie Petcu cu privire la înlăturarea impedimentelor în exercitarea dreptului de folosință a spațiului locativ proprietate comună în devălmășie, încasarea prejudiciului material și moral,

și cererea reconvențională depusă de către Ghenadie Petcu împotriva Nataliei Petcu (Morari), intervenient accesoriu Daniela Petcu cu privire la recunoașterea pierderii dreptului la spațiul locativ, evacuarea din spațiul locativ și recunoașterea dreptului de proprietate privată asupra imobilului,

împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ghenadie Petcu, a fost admis apelul declarat de Natalia Petcu (Morari), s-a casat parțial hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și în această parte s-a adoptat o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 9 februarie 2015, Natalia Petcu (Morari) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghenadie Petcu cu privire la înlăturarea impedimentelor în exercitarea dreptului de folosință a spațiului locativ proprietate comună în devălmășie, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, bunul imobil – apartamentul nr. xxxxx, aparține ambilor soți cu drept de proprietate, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 1400 din 2 octombrie 2002. Cu toate acestea pârâtul Ghenadie Petcu îi creează intenționat impedimente în folosirea dreptului său asupra apartamentului și astfel este nevoită să locuiască în chirie împreună cu fiica sa Daniela.

A menționat că, pârâtul a schimbat lacătele de la ușă, o amenință cu moartea și alte acțiuni violente, precum și îi interzice să se întoarcă în apartament.

A explicat că, pe durata aproximativ a 30 de luni (2 ani și jumătate) a fost impusă de circumstanțe să achite traiul în alte spații locative, prin urmare, sumele solicitate cu titlu de prejudiciu material le apreciază a fi rezonabile, fiind raportate la prețul mediu pe piața imobiliară a locațiunii unui spațiu locativ cel mai modest (care variază pentru apartamentele cu 1 odaie de la 130 la 150 de Euro, fără a se lua în considerare cheltuielile legate de serviciile comunale).

A relatat că, fiica Daniela Petcu dorind să poarte cu tatăl său careva discuții în vederea revenirii acasă pentru a lua lucrurile sale personale de importanță vitală (haine, încălțăminte de iarnă, rechizitele școlare), a fost crunt bătută astfel încât i s-a cauzat comotie cerebrală, la caz fiind pornită o cauză penală, iar Ghenadie Petcu fiind condamnat definitiv pentru actele de violență în familie.

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 288 alin. (2), 315 alin.(1), (2), 316 alin. (1), (2), 320 alin. (2), 370, 371 din Codul civil; art. 5, 6, 7, 33, 40, 60, 85 alin. (4), 166, 167 din Codul de procedură civilă; art. 16, 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 6 paragraf 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Natalia Petcu (Morari) a solicitat obligarea înlăturării obstacolelor create în realizarea dreptului său de proprietate comună în devălmășie din mun. Chișinău, xxxxx și încasarea din contul lui Ghenadie Petcu în beneficiul său a prejudiciului cauzat prin imposibilitatea folosirii spațiului locativ proprietate privată, în sumă de 3 000 de Euro și a prejudiciului moral în mărime de 25 000 de lei. De asemenea a cerut și scutirea de la plata taxei de stat din motivul situației materiale dificile generate inclusiv din vina pârâtului.

La 29 septembrie 2015, Ghenadie Petcu a depus cerere reconvențională, prin care a solicitat recunoașterea pierderii dreptului de proprietate la spațiul locativ al Nataliei Petcu și al Danielei Petcu cu evacuarea acestora din imobilul situat pe str. xxxxx.

În motivarea cererii reconvenționale a indicat că, la data de 5 noiembrie 1995 a încheiat căsătoria cu Natalia Petcu. Din această căsătorie au doi copii, dintre care unul este minor, xxxxx anul nașterii xxxxx și Daniela Petcu anul nașterii xxxxx. La 3 septembrie 1998, însă căsătoria dintre Ghenadie Petcu și Natalia Petcu a fost desfăcută prin hotărâre judecătorească, acesta fiind irevocabilă.

În opinia reclamantului din data respectivă toate bunurile pe care le-a procurat sunt personale, iar Natalia Petcu precum și fiica majoră Daniela Petcu nu au nici un drept asupra spațiului locativ din acest imobil.

A mai invocat că, imobilul care în prezent locuiește cu fiica sa minoră xxxxx, situat pe xxxxx, a fost procurat la data de 4 octombrie 2002, fiind înregistrat în Registrul bunurilor imobile la data de 28 octombrie 2002.

Respectiv, din data înregistrării în Registru, Ghenadie Petcu este unicul proprietar al bunului imobil sus numit.

Reclamantul a afirmat că pârâta/reclamanta Natalia Petcu și intervenienta Daniela Petcu nu dispun de careva drepturi de proprietate asupra spațiului locativ și au doar viză de reședință la adresa dată, care a fost făcută cu acordul său ca proprietar, iar fiica devenită majoră nu poate avea nici un drept de a fi instalată în acel apartament, ca locatar permanent. De asemenea, la moment față de fiica Daniela nu are careva obligațiuni de întreținere.

A mai explicat că, prevederile imperative ale legii stabilesc că proprietatea dobândită în căsătorie este comună, însă apartamentul nr. xxxxx nu a fost dobândit în perioada căsătoriei, ci după desfacerea acesteia.

A comunicat că din perioada anului 2015 Natalia Petcu îi creează permanent probleme ce împiedică traiul normal al său și al fiicei sale minore în acest imobil, iar din apartament dispar lucruri, pătrunderi ilegale etc.

A precizat că, a procurat apartamentul sus numit în perioada în care de facto conform hotărârii din 3 septembrie 1998 a Judecătorei Soroca, căsătoria dintre el și Natalia Petcu (Morari) a fost desfăcută, apartamentul fiind procurat fără careva contribuții financiare din partea pârâtei, motiv din care solicită să fie declarată proprietate privată personală.

În urma concretizării cerințelor Ghenadie Petcu a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată depusă de către reclamanta/pârâta Natalia Morari (Petcu) și recunoașterea pierderii dreptului de proprietate la spațiul locativ al pârâtei/reclamantei Natalia Petcu și al Danielei Petcu cu evacuarea ultimilor din imobilul situat pe str. xxxxx și recunoașterea dreptului de proprietate privată asupra apartamentului. Totodată a cerut și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central acțiunea depusă de către Natalia Petcu (Morari) a fost admisă parțial. S-a scutit reclamanta/pârâta Natalia Petcu (Morari) de plata taxei de stat. S-a scutit pârâtul/reclamant Ghenadie Petcu de plata taxei de stat. S-a obligat pârâtul Ghenadie Petcu de a nu crea impedimente în exercitarea dreptului de folosință a spațiului locativ proprietate comună în devălmășie, apartamentul nr. xxxxx. În rest pretențiile reclamantei Natalia Petcu (Morari) cu privire la încasarea prejudiciului material și moral au fost respinse ca fiind neîntemeiate. S-a respins ca fiind nefondată și neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de către Ghenadie Petcu.

Prin decizia din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Ghenadie Petcu, s-a admis apelul declarat de Natalia Petcu (Morari), s-a casat parțial hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central și în această parte s-a adoptat o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial cererea Nataliei Petcu (Morari) de încasare a prejudiciului material și moral. S-a încasat de la Ghenadie Petcu în beneficiul Nataliei Petcu (Morari) prejudiciul material în sumă de 12 000 de lei și prejudiciul moral în sumă de 5 000 de lei. În rest cererea de încasare a prejudiciului material și moral a fost respinsă. S-a încasat de la Ghenadie Petcu în bugetul de stat taxa de stat ce urma a fi achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 470 de lei și taxa de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 345 de lei, iar în total suma de 815 de lei. În rest, hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central a fost menținută.

La 23 noiembrie 2018, Ghenadie Petcu a declarat recurs împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile contestate, deoarece acestea sunt neîntemeiate și ilegale, adoptate prin încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural. Respectiv, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și anume art. 210 alin. (1) din Codul civil, precum și a apreciat în mod arbitrar probele prezentate.

A menționat că nu este clar cum instanțele de judecată au cercetat, verificat și evaluat explicațiile părților deopotrivă cu celelalte probe, or, de fapt se constată încălcarea prevederilor art. 130-131 din Codul de procedură civilă.

Recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Petcu (Morari) să fie respinsă integral, iar cererea reconvențională să fie admisă, precum și să fie dispusă încasarea din contul intimatului în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de două luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 septembrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 23 noiembrie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 15 ianuarie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Până la examinarea recursului careva referințe nu au parvenit.

Prin încheierea din 20 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Ghenadie Petcu, a fost considerat admisibil, fiind transmis în Colegiul lărgit pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa parțial decizia din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, și a menține în aceasta parte hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, Natalia Petcu (Morari) înaintând acțiune în judecată a solicitat obligarea înlăturării obstacolelor create în realizarea dreptului său de proprietate comună în devălmășie din mun. Chișinău, xxxxx și încasarea din contul lui Ghenadie Petcu în beneficiul său a prejudiciului cauzat prin imposibilitatea folosirii spațiului locativ proprietate privată, în sumă de 3 000 de Euro și a prejudiciului moral în mărime de 25 000 de lei. De asemenea a cerut și scutirea de la plata taxei de stat.

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei Ghenadie Petcu a depus cerere reconvențională, prin care a solicitat înlăturarea obstacolelor, recunoașterea pierderii

dreptului de proprietate la spațiul locativ al Nataliei Petcu și al Danielei Petcu cu evacuarea acestora din imobilul – xxxxx.

Judecând cauza, prima instanță prin hotărârea din 19 aprilie 2018 a admis parțial acțiunea depusă de către Natalia Petcu (Morari). A scutit reclamanta/pârâta Natalia Petcu (Morari) de plata taxei de stat. A scutit pârâtul/reclamant Ghenadie Petcu de plata taxei de stat. A obligat pârâtul Ghenadie Petcu de a nu crea impedimente în exercitarea dreptului de folosință a spațiului locativ proprietate comună în devălmășie, apartamentul nr. xxxxx. În rest a respins ca fiind neîntemeiate pretențiile reclamantei Natalia Petcu (Morari) cu privire la încasarea prejudiciului material și moral. A respins ca fiind nefondată și neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de către Ghenadie Petcu.

Verificând legalitatea actului de dispoziție adoptat de către prima instanță, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 13 septembrie 2018, a admis apelul declarat de Natalia Petcu (Morari), a casat parțial hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și în această parte a adoptat o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial cererea Nataliei Petcu (Morari) de încasare a prejudiciului material și moral. A încasat de la Ghenadie Petcu în beneficiul Nataliei Petcu (Morari) prejudiciul material în sumă de 12 000 de lei și prejudiciul moral în sumă de 5 000 de lei. În rest a respins cererea de încasare a prejudiciului material și moral. A încasat de la Ghenadie Petcu în bugetul de stat taxa de stat ce urma a fi achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 470 de lei și taxa de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 345 de lei, iar în total suma de 815 de lei. În rest, a menținut hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. a), c) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, cercetând materialele din dosar în raport cu argumentele recurentului, consideră incorectă concluzia instanței de apel referitor la temeinicia pretenției înaintate de către Natalia Petcu (Morari) cu privire la încasarea prejudiciului moral. Or, instanța de fond referitor la pretenția dată just a concluzionat asupra respingerii acesteia.

Întru argumentarea soluției date se menționează următoarele.

Conform art. 284 din Codul civil, patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive strâns legate între ele, aparținând unor persoane fizice și juridice determinate. Toate bunurile persoanei fizice sau juridice fac parte componentă a patrimoniului ei.

Art. 344 alin. (1) din Codul civil prevede că, proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari.

În conformitate cu prevederile art. 345 alin. (1) din Codul civil, proprietatea comună poate fi caracterizată prin delimitarea cotei fiecărui proprietar (proprietate pe cote-părți) sau prin nedelimitarea cotelor-părți (proprietate în devălmășie).

În temeiul art. 366 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care dreptul de proprietate aparține concomitent mai multor persoane fără ca vreuna dintre ele să fie titularul unei cote-părți ideale din bunul comun, proprietatea este comună în devălmășie.

Conform art. 371 alin. (1), (2) din Codul civil, bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sunt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri. Orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară.

În conformitate cu art. 20 alin. (1), (2), (3), (4), (5) din Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației. Sunt proprietate în devălmășie bunurile procurate din contul: a) veniturilor obținute de fiecare dintre soți din: - activitatea de muncă; - activitatea de întreprinzător; - activitatea intelectuală; b) premiilor, indemnizațiilor și altor plăți, cu excepția celor care au un caracter de compensare (ajutor material, despăgubire pentru vătămarea sănătății etc.); c) altor mijloace comune. Sunt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sânt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți. Dreptul la proprietate în devălmășie se extinde și asupra soțului care nu a avut un venit propriu, fiind ocupat cu gospodăria casnică, cu educația copiilor sau din alte motive temeinice. Sunt proprietate în devălmășie a soților bunurile care au fost dobândite din ziua încheierii căsătoriei până în ziua încetării acesteia. Instanța judecătorească este în drept, în baza cererii soțului interesat care nu este vinovat de desfacerea căsătoriei, să declare bunurile dobândite de către el în perioada cât soții au dus gospodării separate proprietate a acestuia.

Conform art. 21 alin. (1), (2), (3), (4), (5) din Codul familiei, soții de comun acord, posedă, folosesc și dispun de bunurile comune. Fiecare dintre soți este în drept să încheie convenții prin care să dispună de bunurile comune, cu excepția bunurilor imobile, acordul celuilalt soț fiind prezumat. Convenția contrară dispozițiilor prezentului cod, prin care se micșorează ori se suprimă comunitatea de bunuri, este declarată nulă de către instanța judecătorească. Convenția încheiată de unul dintre soți poate fi declarată nulă de către instanța judecătorească, la cererea celuilalt soț, dacă se va stabili că cealaltă parte a convenției a știut sau trebuia să fi știut că al doilea soț este împotriva încheierii convenției respective. Cererea privind declararea nulității convenției poate fi depusă în termen de 3 ani din momentul când celălalt soț a aflat sau trebuia să fi aflat despre încheierea acesteia. Unul dintre soți nu poate, fără consimțământul expres al celuilalt, să rezilieze contractul de închiriere a spațiului de locuit, să înstrăineze casa sau apartamentul ori să limiteze prin acte juridice dreptul la locuință al celuilalt soț.

Din suportul probatoriu anexat la materialele cauzei se denotă că Ghenadie Petcu și Natalia Petcu (Morari) s-au căsătorit la data de 5 noiembrie 1995, fapt ce se confirmă prin duplicatul certificatului de căsătorie CS-V 1208851 (f.d.7, vol. I).

Conform copiei certificatului nr. D-IV 0509839, al Oficiului de Stare Civilă Soroca, căsătoria dintre Ghenadie Petcu și Natalia Petcu (Morari) a fost desfăcută la data de la 6 decembrie 2014 (f.d.155, vol. 1).

Din conținutul contractului de vânzare-cumpărare nr.1400 din 4 octombrie 2002 și a extrasului din Registrul bunurilor imobile rezultă că bunul imobil – apartamentul 45 din str. Trandafirilor 31/7, mun. Chișinău, aparține ambilor soți cu drept de proprietate (f.d.6, 8).

Conform art. 316 din Codul civil, dreptul de proprietate este inviolabil, ori dreptul de proprietate este garantat și nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai în condițiile legii.

Art. 315 alin. (1) din Codul civil statuează expres că, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Conform art. 367 din Codul civil, fiecare coproprietar devălmaș are dreptul de a folosi bunul comun potrivit destinației acestuia, fără a limita dreptul celorlalți coproprietari dacă în contract nu este prevăzut altfel.

La caz, din circumstanțele menționate mai sus s-a stabilit că Ghenadie Petcu și Natalia Petcu (Morari) sunt coproprietarii bunului imobil – xxxxx, fiind proprietate comună în devălmășie.

Prin urmare, Natalia Petcu (Morari) este în drept să folosească bunul proprietate comună, folosința fiind un atribut al dreptului său de proprietate. Coproprietarii au dreptul de a folosi bunul comun în măsură egală, fără discriminare și fără a limita dreptul celorlalți coproprietari.

Deși, în speță, se reține că Ghenadie Petcu îi creează impedimente Nataliei Petcu (Morari) în folosirea bunului a cărui proprietar este, impedimente ce se manifestă prin schimbarea lacătului de la ușa de intrare în casa de locuit.

Respectiv, dreptul de folosință al reclamantei asupra bunului ce-i aparține cu drept de proprietate, este îngrădit de către pârât într-un mod incompatibil cu garanțiile dreptului de proprietate, acordate de legislația internă și cea internațională.

În consecință, ținând de prevederile legale, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia instanței de fond de admitere a pretenției Nataliei Petcu (Morari) cu privire la înlăturarea obstacolelor, fiind obligat în acest sens pârâtul Ghenadie Petcu de a nu crea impedimente în exercitarea dreptului de folosință a spațiului locativ proprietate comună în devălmășie – apartamentul xxxxx.

Totodată, în acest context se precizează că instanțele ierarhic inferioare just au respins cererea reconvențională înaintată de către Ghenadie Petcu cu privire la recunoașterea pierderii dreptului de proprietate la spațiul locativ al pârâtei/reclamantei Natalia Petcu și al Danielei Petcu cu evacuarea ultimelor din imobilul – apartamentul xxxxx, și recunoașterea dreptului de proprietate privată asupra apartamentului.

Or, cele invocate de către Ghenadie Petcu în susținerea acțiunii sunt contrare circumstanțelor de fapt stabilite și dispozițiilor legale sus enunțate.

Concomitent, se menționează că instanțele de judecată corect au respins ca fiind declarativ, eronat și fără suport legal argumentul lui Ghenadie Petcu precum că, căsătoria ar fi fost desfăcută din anul 1998, iar certificatul de divorț ar fi fost eliberat prin eroare în decembrie 2014 (f.d.189-190, Vol. I).

În acest sens, la materialele cauzei fiind anexată încheierea din 24 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a menținut decizia instanței de apel din 26 ianuarie 2017, conform căruia cererea depusă de către Ghenadie Petcu cu privire la constatarea inexactității în actul de stare civilă, și anume în certificatul de divorț nr. 327 (prin schimbarea datei desfacerii căsătoriei), a fost respinsă ca neîntemeiată.

Cât privește pretenția Nataliei Petcu (Morari) de încasare a prejudiciului material în mărime de 3 000 de Euro și a prejudiciului moral în sumă de 25 000 de lei, instanța de recurs notează următoarele.

În baza art. 374 alin. (1) din Codul civil, proprietarul este în drept să-și revendice bunurile aflate în posesiunea nelegitimă a altuia.

Conform art. 376 alin. (1) din Codul civil, dacă dreptul proprietarului este încălcat în alt mod decât prin uzurpare sau privare ilicită de posesiune, proprietarul poate cere autorului încetarea încălcării. El poate cere, de asemenea, despăgubiri pentru prejudiciul cauzat. Pot fi solicitate despăgubiri și în cazul în care nu se cere încetarea încălcării sau executarea acestei cerințe este imposibilă.

Mai mult, prevederile art. 14 din Codul civil notează că, persoană lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

În temeiul art. 1398 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Din suportul probatoriu anexat la materialele cauzei se constată că în perioada în care Natalia Petcu (Morari) a fost lipsită de dreptul de a folosi apartamentul nr. xxxxx, aceasta a fost nevoită să închirieze un alt spațiu locativ, fiind încheiat în acest sens contractul de locațiune din 9 septembrie 2015 (f.d.55).

Conform contractului sus enunțat se atestă că, Natalia Petcu (Morari) în legătură cu închirierea spațiului locativ a suportat cheltuieli în mărime de 12 000 de lei/an.

În atare împrejurări, instanța de apel just a conchis asupra admiterii parțiale a cerinței de încasare a prejudiciului material în mărime de 12 000 de lei (suma care a fost probată), cauzat ca urmare a încălcării dreptului reclamantei/pârâtei de proprietate.

În conformitate cu prevederile art. 1422 din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei persoanele nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la repararea prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

În speță întru susținerea cerinței de încasare a prejudiciului moral, Natalia Petcu (Morari) a prezentat Raportul de evaluare psihologică (f.d.60).

Probă ce nu poate fi reținută de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, or, prin raportul sus numit s-a constatat la Natalia Petcu (Morari) apariția unei stări deprimante însoțite de neliniște și insecuritate, neîncredere în forțele proprii, amintiri neplăcute despre evenimentele traumatizante de violență în familie și preocupare profundă de confortul psihologic al copiilor și securitatea lor.

Respectiv, cele invocate în Raport se referă la atitudinea reclamantei/pârâtei față de fostul soț Ghenadie Petcu, și nicidecum la situația creată drept urmare a lipirii dreptului de folosință a spațiului locativ.

În circumstanțele date, Colegiul lărgit consideră că instanța de fond corect a ajuns la concluzia respingerii pretenției de încasare a prejudiciului moral, or, de fapt careva probe întru confirmarea suferințelor suportate nu au fost prezentate.

Deși, art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede expres că, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Iar, instanța judecătorească în conformitate cu prevederile art. 121 din Codul de procedură civilă, să rețină spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe importante pentru soluționarea justă a cazului.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Ghenadie Petcu, cu casarea deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea încasării prejudiciului moral cu menținerea în această parte a hotărârii din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Ghenadie Petcu.

Se casează parțial decizia din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Petcu (Morari) împotriva lui Ghenadie Petcu cu privire la înlăturarea impedimentelor în exercitarea dreptului de folosință a spațiului locativ proprietate comună în devălmășie, încasarea prejudiciului material și moral, și cererea reconvențională depusă de către Ghenadie Petcu împotriva Nataliei Petcu (Morari), intervenient accesoriu Daniela Petcu cu privire la recunoașterea pierderii dreptului la spațiul locativ, evacuarea din spațiul locativ și recunoașterea dreptului de proprietate privată asupra imobilului, în partea încasării prejudiciului moral cu menținerea în această parte a hotărârii din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În rest, decizia din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu